

محل اداره
مجلس شورای ملی
شماره تلفن ۳۰۴۴۸ و ۳۸۸۹۴ و ۳۸۸۹۰ و ۳۸۸۹۶
روزنامه یومیه

بهای اشتراک
نست اول (مذاکرات مجلسین) سالانه ۳۰۰ ریال
نست دوم (آگهیها) ۶۰۰
شماره کامل ۸۰۰

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره ۱۸۳۰   شنبه ۲۹ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰   سال هفتم

شماره مسلسل ۱۴۶
دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۴۶

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۳ شنبه بیست و چهارم اردیبهشت ماه ۱۳۳۰

فهرست مطالب:

- ۱ - طرح صورت مجلس
- ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان: کشاورز صدر، مددل و مکرم
- ۳ - تصویب صورت مجلس
- ۴ - اخذ رأی و تصویب گزارش کمیسیون بودجه راجع بشهریه ها
- ۵ - طرح گزارش کمیسیون کشور راجع به لوله کشی شهر تهران
- ۶ - تأیید و تقاضای طرح سه فقره لایحه و استرداد لایحه ملی شدن دبیرستانها از طرف آقای وزیر فرهنگ
- ۷ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس ساعت ده و بیست و پنج دقیقه صبح بریاست آقای نورالدین امامی (نایب رئیس) تشکیل گردید

(۱- طرح صورت مجلس)

نایب رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)
غائبین با اجازه - آقایان: یوسف شکرانی، سید شکرالله صفوی، هدایت الله یالیزی، دکتر حسن علوی، مرتضی حکمت ابوالقاسم ققیه زاده، دکتر عبدالعزیز طبا و دکتر محمدعلی هدایتی، غلامحسین امیری قراقرزلو، طباطبائی، خزیمه علم غائبین بی اجازه - آقایان: حسین خاکباز، محمود محمودی، عباس قبادیان، محمدعلی منصف، ابوالفتح قهرمان، محمد علی نصریان، حاج محمد ابریشمکار، ابوالفضل تولیت، غلامحسین ابتهاج، عبدالوهاب اقبال، شهاب خسروانی، عماد تربتی، ابوالحسن رضوی، سید مهدی پیراسته

جواد مسعودی

نایب رئیس - نسبت بصورت جلسه قبل نظری نیست؟ آقای فرهودی
فرهودی - چون در اظهارات جلسه گذشته بنده مختصر اشتباهاتی که سهواً القام است شده اصلاح میکنم و میدهم به تند نویسی عرض دیگر اینک آقای ابریشمکار راجز و غائبین بی اجازه نوشته اند در صورتی که ایشان ۲۰ روز تقاضای مرخصی با دلائلی که داشته اند کرده اند و قرار بود که بکمیسیون معاسبات بروم و خواستم خواهش کنم جناب آقای رئیس دستور بفرمایند آن تقاضا هر چه هست بکمیسیون معاسبات داده شود و رسیدگی بشود و دیگر آقای ابریشمکار را جزو غائبین بی اجازه ننویسند مطلب دیگر اینکه فرهنگیان خرمشهر تلگرافی کرده اند راجع بجنوق و مزایایشان

و شکایاتی نموده اند و حتی میخواهند یک هیئت نمایندگی برای احقاق حقشان به تهران بفرستند بنده تلگراف را خدمت آقای رئیس تقدیم می کنم که باین موضوع رسیدگی بفرمایند (امینی - اینکه نطق قبل از دستور است پس بنده هم اجازه میخواهم)

نایب رئیس - راجع بمرخصی آقای ابریشمکار که فرمودند تا کمیسیون حسابداری

تصویب نکنند غائب بی اجازه منظور میشود بعداً که کمیسیون معاسبات تصویب کرد آنوقت غائب با اجازه خواهند بود

فرهودی - درخواست کم شده است نایب رئیس - کمیسیون حسابداری

فرستاده شده آقای حائری زاده

حائری زاده - طرحی که در جلسه

سابق راجع بانتخاب اعضای کمیسیون مختلط نفت داده شد و تصویب گردید معمولاً اسامی صاحبان امضای طرح باید در صورت مجلس نوشته شود در صورتی که در صورت مجلس ذکر نشده است استادهای بنده اینست که اسامی را در صورت جلسه قید کنند نظر بنده این بود که برای آتیه سابقه نشود والا این مسئله مهمی نیست خواستم بگویم که برای آتیه سابقه نشود

نایب رئیس - اصلاح میشود آقای شوشتری

شوشتری - بسم الله الرحمن الرحیم

بنده با اینکه میتوانستم از ماده ۱۹۰ استفاده کنم ولی بصورت جلسه وارد شدم در جلسه پیش که بنده با اجازه رفته بودم بمجلس ترحیم مرحوم رشید یاسمی دانشمند و در آنجا تا بعد از ظهر طول کشید در آنجا بمن اطلاع رسید که در مجلس مورد بیبهری شدم که در صورت ظاهر بیبهری شده است ولی در باطن مهر بوده شنیدم گفته اند که پسر هموی شوشتری که میخواست مجلس را تهدید کند و چنین و چنان کند من شخصاً با هر مقام و هر فردی که بخواهد امانت به

مجلس کند و مجلس را تعطیل و تهدید کند بطوریکه همه نمایندگان هم با این فکر بنده هم عقیده اند مخالفم و او را خائن میشناسم (احسنت) ولی بفرمای و همی و خیالات صعبی و فرضیاتی که نمی شود دلیل هم بآن اقامه کرد نباید مردم را آلوده کرد آنهم مثل من خدمتگذار من میخواستم از ماده ۹۰ استفاده کنم ولی با احترام قانون نفت برای اینکه در این موقع شایسته نمیدانم که در تشنج مملکت بیفرایم عرضی نمی کنم و وارد نمیشوم و روزی که انشاء الله جناب آقای دکتر مصدق موفق شدند و کارهایشان را کردند و اعصابشان هم درست شد آنوقت اوله ام را اقامه میکنم بر علیه ایشان

نایب رئیس - فرمایشات آقای مربوط بصورت جلسه نبود آقای بهادری

بهادری - تلگرافی از کارخانجات تبریز رسیده جلسه گذشته برای نطق قبل از دستور اسم نویسی کرده بودم که این جریان را باستحضار مجلس برانم تا ساقان مقام است اجازه ندادند حالا این تلگراف را تقدیم می کنم که مقام ریاست دستور بدهند که دولت در این باب توجه عاجلی بکند

نایب رئیس - بیانات آقایان هیچکدام مربوط بصورت مجلس نیست (صحیح است)

استدعا می کنم که این قسمت را آقایان در نظر بگیرند که اگر در صورت مجلس تعریفی شده یا در بیاناتشان یک چیزی از قلم افتاده آنرا تذکر بدهند (صحیح است) آقای آشتیانی زاده

آشتیانی زاده - در جلسه گذشته

جناب آقای دکتر مصدق که مورد توجه عموم نمایندگان میباشد و همه بایشان علاقه دارند و وجود ایشان برای کار نفت مقتضی است (فرامرسی - برای همه کارها مقتضی است) اظهار داشتند که امنیت جانی ندارند و همین دلیل در مجلس متعصن شدند (عده ای از نمایندگان - آقا متعصن نیستند)

این است که لایحه فروش زمین را که مجلس سنا از مجلس شورای ملی تقاضا کرد، و مجلس میخواست بمجلس سنا بدهد مطرح شود چون آن گزارش مطرح بود و پیشنهادات آن هم فرائد شده و دوسه تا پیشنهاد دیگر باقی نمانده بود و میبایستی آن دوسه تا پیشنهاد خوانده شود و تکلیف آن مبنی بشود آقای رئیس هم گفتند که این لایحه جزو دستور است بعلاوه آقای صالح هم در مجلس راجع بعملیات الکساندر کبک شرح مبسوطی فرمودند که ما تماماً گوش کردیم حالا نمیدانم چطور شد که تمام اینها بکلی فراموش شد که هر کس بیاید بپولهای مملکت را اینطور حریف و میل بکند و کارهای مملکت ناتمام بماند آن وقت دو مرتبه ما بیائیم باز به همان اشخاصی که اینطور تخلف کرده اند قرارداد منعقد کنیم.

بنا بر این این کار بنظر بنده صحیح نیست اجازه بدهید که این موضوع افلاجزو دستور روز سه شنبه یا یکشنبه باشد چون هیچ مانعی بنده نمی بینم که بعد جزو دستور قرار گیرد که ما هم افلاجزویم ببینیم که چه چیز در دستور است و با مطالعه رأی بدیم شما در این لایحه یک ماده ای گذاشته اید که بانک ملی کمک کند بنده عضو اندوخته اسکناستم و وارد هستم باید بفهمم که بانک چقدر میتواند کمک کند و چقدر میتواند پول بدهد فرض کنید وقتی اسکناست کسر دارید یک لایحه ای میآورند اینجا تقاضای نشر اسکناست میکنند ما باید حساب خودمان را داشته باشیم به بینیم بانک میتواند کمک کند ممکن است بعضی ها بیائیم پیشنهاد کنیم برای این کار یک شرکت ملی تأسیس بشود با سرمایه های مردم شما در اینجا میخواهید بانک را اسکلف کنید وامی بدهد بدون اینکه قبلاً فکر کرده باشیم که بانک میتواند این وام را بدهد یا خیر.

این است که بنده استدعا میکنم از مقام ریاست همانطور که سیره مجلس بوده است آن لایحه ناتمام را تمام کنیم و این موضوع برای جلسه بعد باشد.

نایب رئیس - آن لایحه زمین جزو دستور است چون آقای وزیر کشور تقاضا کردند و ۱ نفر از آقایان طرحی امضاء کرده اند (اردلان) بماند برای جلسه بعد تا ذهنمان حاضر باشد) آقای ملک مدنی فرماید آن لایحه هم جزو دستور است و همانطور که عرض کردم چون مطابق آئین نامه آقای وزیر کشور تقاضا کرده اند و ۱۵ نفر از آقایان هم

آن را تقاضا کرده اند طرح شد و تا بلوی این گزارش هم دو ماه و نیم قبل نصب شده است همه آقایان اطلاع دارند.

ملک مدنی - عرض کنم بنده این طرح فوری ۱۵ نفری را امضاء نکردم ولی چون عضو کمیسیون بودم و چون این لایحه را تصویب کردیم و مغیرش هم اینجا حاضر نبود خواستم نظر کمیسیون را عرض کنم و هم این که موافق هم هستم با فوریت اولایک فوریت باید تقاضا بشود چون این خبر از کمیسیون داده شده است اگر ابتدای آن بود و خبرش از کمیسیون داده نشده بود دو فوریت لازم داشت ولی چون خبر کمیسیون است یک فوریت کافی است که دیگر ارجاع نمیشود بکمیسیون و باید در مجلس مطرح بشود ولی موضوعی که آقای اردلان فرمودند چون ایشان طرفدار اصلاحات و پیشرفت کار هستند عرض می

کنم آقای شهر تهران که مرکز ایران است یکی از معایب بزرگش نداشتن لوله آب است بنده امسال وقتی در ایام عید مشرف شدم به تیات عالیات قصبیات دهکده های آنجا را دیدم لوله آب و برق داشتند آقایان تشریف آوردند مشاهده فرمودند این بزرگترین ننگ است برای یک مملکتی که در مرکزش لوله آب نباشد و مردمش آب کثیف آورده بخورند (صحیح است) بعقیده بنده این بهترین کاری است که ما باید بکنیم و هر چه زودتر نتیجه بگیریم اگر آقای وزیر کشور هم در اینخصوص تقاضای فوریت میکنند برای این است که زودتر این قدم اساسی برداشته شود و بعد هم توجه فرمائید که در نتیجه این کار لوله کشی یک جماعتی کار گریبچاره مشغول کار میشوند برای اینکه اینها هر روز بیکار هستند و درب خانه های ما را میگیرند کار میخواهند ما هم باید بوزارت کار مراجعه کنیم وزارت کار هم میگوید کار نیست در امور مملکت بعقیده بنده باید مجلس کارهای مفید را بهش توجه بکند یکی از کارهای مفید لازم همین مسئله لوله کشی است و بنده تقاضا میکنم آقایان موافقت فرمائند برای فوریت هانه شود و جزو دستور بیاید هر نظریاتی که آقایان دارند در بحث کلی و مواد آن فرمائید (صحیح است)

نایب رئیس - آقای وزیر کشور فرمائید.

وزیر کشور - جناب آقای اردلان فرمودند که در این قسمت ذهنشان حاضر نیست در صورتیکه قضیه لوله کشی تقریباً

۴ سال است که در این مجلس مطرح است و این مسئله مسئله جان مردم است (صحیح است) بنظر بنده آنچه که مورد تحقیق و تمقیب بود از طرف مجلس سنا شد و حتی یک کمیسیون را مأمور کردند مدتی رسیدگی کرد که چرا اینکار مدتی تأخیر شده بنا بر این اگر ما مختصری بخواهیم در اینکارها تأخیر بکنیم ۳ سال دیگر هم تأخیر خواهد شد (صحیح است) در صورتی که الان مقداری هم از کارها شده و ما امیدواریم اگر چنانچه مجلس شورای ملی مساعدت فرمائید و تصویب کنند در مدت دو سال بتوانیم آب آشامیدنی تهران را تأمین کنیم (بعضی از نمایندگان - مجلس همیشه موافق است)

نایب رئیس - اعلام رأی میشود آقایان اجازه فرمائید تا اکثریت برای رأی کافی بشود آقای وزیر فرهنگ فرمایشی دارند فرمائید (اورنگ) آقا اعلام رأی شده نمیشود مذاکره کرد آقای وزیر فرهنگ تأمل فرمائید در موضوعی که مطرح است نمیتوان مذاکره کرد تا عده برای اخذ رأی کافی بشود ایشان می توانند فرمایش دیگری اگر دارند فرمائید

**۶- تأیید و تقاضای طرحه
قره لایحه و استرداد لایحه
ملی شدن دبیرستانها از طرف
آقای وزیر فرهنگ**

وزیر فرهنگ - عرض بنده مختصر است عرض کنم در این موقع که بخواست خدا قلوب افراد ملت ایران بهم نزدیک شده و مجلس شورای ملی و مجلس سنا قدمهای بزرگی برای استیفای حقوق ملت ایران برداشته است و در این موقع سمت خدمتگزاری بنده داده شده است نسبت باین صحت خودم کمال افتخار را دارم و امیدوارم با توجهی که آقایان نمایندگان محترم مجلس شورای ملی که همیشه نسبت بامور فرهنگ دارند بتوانم خدماتی در مدتی که اشتغال دارم نسبت بفرهنگ انجام دهم (انشاء الله) عرض کنم لوابی راجع بامور فرهنگ در مجلس هست بنده میخواستم تقاضای توجه نسبت بچند لایحه بکنم که نسبت بآن امور توجه مخصوصی مبدول بشود و آنها زودتر به مرحله انجام برسد یکی از این لوابی لایحه ای است راجع به آقای گدار بطوریکه خاطر محترم آقایان مسبوق است سالهای متعددی است در این مملکت سمت خدمتگزاری دارند

(صحیح است) و خدمات برجسته ای کرده اند بانهایت صداقت و درستی (صحیح است) و این لایحه بتصویب کمیسیونهای مجلس هم رسیده تقاضا میشود که زودتر در دستور مجلس گذاشته بشود مطلب دیگری که مورد توجه فرهنگیان است و خاطر محترم آقایان نمایندگان نسبت بآن مسبوق است لایحه ای است که راجع به تبدیل رتبه های آموزشی است بدبیری که بنده تقاضا میکنم از کمیسیونهای محترم مجلس چون در بعضی از کمیسیونها تصویب نشده توجه فرمائید که اینهم زودتر در دستور مجلس گذاشته شود مطلب دیگری راجع بامور ساختمانی دبیرستانها و دبستانها است که در این باب لایحه ای تقدیم مجلس شده است بعنوان وام و در بعضی از کمیسیونها رسیدگی شده است و نسبت باین امور هم که خیلی امر مهمی است تقاضا دارم توجه مخصوص مبدول فرمائید موضوع دیگری که میخواستم عرض کنم لایحه ای تقدیم شده بعنوان ملی کردن بعضی از دبیرستانها بنظر بنده این لایحه و این عنوان ملی کردن مصداق واقعی و حقیقی ندارد باین جهت بنده این لایحه را برای مطالعات بیشتر مسترد میکنم (احسن است) ضمناً راجع باظهاراتی که نمایندگان محترم در این جلسه کردند چند تا تذکره خواستم بعرض برسانم راجع بمذاکره ای که آقای فرهودی نمایندگ محترم نسبت بفرهنگیان خرمشهر فرموده بودند خواستم بعرض برسانم که نسبت باین موضوع بوزارت فرهنگ تلگرافی زسیده و تقاضای آنها کاملاً صحیح است و در این باب لایحه اصلاح بودجه تقدیم کمیسیون بودجه شده است و تقاضا میکنم که توجهی بشود (متشکریم) و نسبت بآن مطالبی که آقای مکرم فرمودند راجع بدانسکده پزشکی مشهد مورد توجه است و یادداشت شده و امیدوارم که همه درست بشود (انشاء الله احسن است)

۷- تعیین موقع و دستور جلسه بعد ختم جلسه

نایب رئیس - چون اعلام رأی شده وعده کافی نیست جلسه را ختم میکنم جلسه آینده روز پنجشنبه دستور لایحه لوله کشی بعد گزارش راجع بفروش اراضی بمجلس سنا (مقارن ظهر مجلس ختم شد) نایب رئیس مجلس شورای ملی **نورالدین امامی**